

СОКІЛ Б. М., СОРОКА О. Б.
УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКИЙ РОЗМОВНИК І СЛОВНИК.
СКАЖИ ЦЕ БОЛГАРСЬКОЮ
(Тернопіль: Мандрівець, 2011. 250 с.)

Користь від появи розмовника “Скажи це болгарською” – безперечна. Допоміжних та додаткових матеріалів для вивчення болгарської мови українцями не так вже й багато, і це видання обов’язково стане у пригоді українським студентам та всім українцям, що відвідуватимуть Болгарію.

Досі в Україні видано два розмовники – “Українсько-болгарський розмовник” (Терлак Зеновій Михайлович, Ярмолюк Микола Олександрович, Панько Таміла Іванівна. Львів: Світ, 1994), “Кратък българско-украински разговорник” (Колесник Валентина. Одеса: Маяк, 1994) та кілька словників: Болгарсько-український словник (Стоянов Іван Андрійович, Чмир Олена Романівна). Київ: Наукова думка, 1988), Українсько-болгарський словник (Потапенко Катерина Костянтинівна. Київ: Новий друк, 2002), Українсько-болгарський тематичний словник (Потапенко Катерина Костянтинівна. – Київ: Видавець Вадим Карпенко, 2008).

Рецензована праця “Скажи це болгарською” є логічним, послідовним продовженням традиції в українському мовознавстві в плані укладання словників та розмовників. Її автори дібрали сучасний матеріал, доповнили теми, осучаснили лексику, фрази подали з відповідними наголосами в обох частинах, збагатили матеріал часто вживаними фразами з реального життя.

Розмовник налічує 250 сторінок, спосіб подачі матеріалу у ньому тематичний, кожна тема складається з двох частин. До першої частини входять корисні і часто вживані фрази, котрі відповідають нормам сучасної мови та сьогоднішнім розмовним звичкам мовних колективів – носіїв обох мов. У ній представлені різні мовні ситуації, у котрі могли б потрапити українці в Болгарії. Тематика розмовника різноманітна, вона охоплює такі теми: знайомство, мова, національність, сім’я, родина, робота, професія, захоплення, освіта, університет, гуртожиток, бібліотека, театр, транспорт, заклади харчування, одяг, їжа, тварини, рослини та інші. Кожна тема представлена найбільш частотними ситуаційними репліками, питаннями та відповідями. Наприклад, доволі обширним є розділ “Телефон” (с.106). Це зумовлено вимогами часу, адже за останні кілька десятиліть телекомунікаційні технології значно оновились. Тут можна знайти фрази, пов’язані із розмовами по мобільному телефону, поповненням рахунків, відправкою смс-повідомлень, доповнений розділ і темою “Інтернет”, у котрій розміщено назви понять, пов’язаних з комунікацією, та фрази, котрі ми вживаємо, щоденно працюючи за комп’ютером, наприклад, на с.112: “Де є вихід на флешку?”, “Ти можеш відіслати (скинути) мені це по інтернету (мейлом, по скайпу)” тощо. До запропонованих тем автори включили також жаргонну та сленгову лексику, яку можна почути в реальному житті, та переклали її болгарськими відповідниками: с.108 “У мене здохла батерея”/“Умря ми батерията”.

Друга частина – це словник слів, понять, реалій і термінів, які стосуються даної теми. У ньому підсумовано та перекладено доволі значний обсяг лексики відповідної тематики. Слова розташовані в алфавітному порядку, відповідно до української

початкової форми. Болгарські чи українські реалії, представлені у словничку, супроводжуються коротким поясненням (див. с.93, 94, 124, 125, 142). Також у словничку представлені терміни – юридичні, фінансові, комп’ютерні, а також лексика нових інформаційних технологій, яка особливо актуальна в наш час і якої нема у попередніх виданнях такого типу. Цінним, на мою думку, є розділ “Назви обласних центрів України та Болгарії та їхніх жителів”, оскільки творення їх у болгарській та українській мовах різняться, до того ж лексика такого типу відсутня у перекладних словниках. Безперечним багатством розмовника є розмаїття тем, багатство прикладів, наявність наголосу в українській та болгарській частинах, великий обсяг упорядкованих лексем.

Не менш важливим є і те, що один із авторів, Ольга Сорока, як лектор української мови у 2009/2010, 2010/2011 навчальному році, мала змогу консультуватися зі спеціалістами-мовознавцями з Софійського університету.

Попри численні позитивні моменти, у праці є також ряд технічних огріхів: неправильні наголоси та переноси слів, пропущені літери, проте вони не применшують цінності цього видання. Як побажання до авторів: хочу звернути увагу на те, що доцільно було б розширити таблицю з алфавітами та дати звукові відповідники, аби передати звучання відповідних звуків в обох мовах.

На завершення хочу лише вітати появу розмовника та подякувати авторам за їх чудову працю – укладення розмовника й побажати їм нових творчих досягнень.

Райна КАМБЕРОВА

СТАМЕНОВА А., КАМБЕРОВА Р.

“УКРАЇНЬСЬКА МОВА ДЛЯ БОЛГАР. ЧАСТИНА І”

(Софія, 2008. 180 с.)

“УКРАИНСКИ ЕЗИК ЗА БЪЛГАРИ. ЧАСТ І”.

(София, 2008. 180 с.)

На початку ХХІ ст. почав активно зростати інтерес до молоді незалежної держави України з боку Болгарії, а відтак, посилювалося й зацікавлення мовою цієї держави, про що свідчить чимала кількість абітурієнтів на цю спеціальність.

Логічним продовженням доброї українолюбної традиції у Софійському університеті стала поява у 2008 р., вперше в історії болгарської україністики, підручника “Українська мова для болгар. Частина І” А.Стаменової та Р.Камберової (“Украински език за българи. Част І”. София, 2008). Автори підібрали актуальні тексти, опрацювали граматичний матеріал і розробили систему вправ для формування базових знань болгарського студента з сучасної української літературної мови. Досі в Болгарії такого підручника не було.

Підручник написаний викладачами-україністами кафедри слов’янських мов Софійського університету імені Климента Охридського д-ром Албеною Стаменовою та д-ром Райною Камберовою. Він призначений для тих, хто знає болгарську мову і бажає вивчати українську мову в університеті або самостійно. Її можна використо-